

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/5/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3516204164
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3516204164.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu J. S., bytom M. XXXX/XX, N. V. nad M., právne zastúpený JUDr. Andrejom Cifrom, advokát, so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO 35 792 752, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 4C/67/2016-140 zo dňa 4. apríla 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom zamietol žalobu (ďalej aj „výrok I.“), ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému aby súd určil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu, že touto dohodou bol zabezpečený hlavný záväzok, ktorý je absolútne neplatný a dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy je tiež neplatné, resp. je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, druhým výrokom žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (ďalej aj „výrok II.“) a tretím výrokom zrušil uznesenie Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom č.k. 4C/67/2016-69 zo dňa 07.06.2016 (ďalej aj „výrok III“). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 137 písm. c), § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, § 470 ods. 2 veta prvá, § 471 ods. 1, § 355 ods. 1 CSP, § 551 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1986/71/>> o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 80 písm. c) O.s.p.. Z vykonaného dokazovania mal za preukazné, že dňa 03.07.2009 bola uzatvorená Zmluva o revolvingovom úvere č. 8400022287 medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom. Predmetom úveru bol úverový rámec vo výške 1.493,73 Eur, pričom žalobcovi bolo reálne poskytnutých 1.345,85 Eur. Úver mal byť splatený v 30 splátkach po 91,28 Eur mesačne, pričom prvá splátka bola určená na deň 19.08.2009 a posledná na deň 19.01.2012. V rovnaký deň bola uzatvorená aj Dohoda o zrážkach zo mzdy medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, kde si zmluvné strany dohodli, že žalovaný má voči žalobcovi pohľadávku, ktorá vznikne tým, že žalovaný poskytne žalobcovi na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8400022287 čiastku vo výške 1.493,73 Eur. Strany si dohodli v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka k zabezpečeniu pohľadávok žalovaného dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorú žalobca poberá od svojho zamestnávateľa. Zrážky zo mzdy žalobcu budú vykonávané zamestnávateľom žalobcu do doby, než žalovaný zamestnávateľovi písomne ohlási, že všetky jej pohľadávky, vzniknuté na základe alebo v súvislosti so zmluvou o revolvingovom úvere a jej prípadných dodatkov, sú splatené. Žalovaný listom zo dňa 21.03.2016 a 07.04.2016 požiadal zamestnávateľa žalobcu (COOPBOX Eastern, s.r.o.), aby začal vykonávať žalobcovi zrážky zo mzdy, nakoľko žalobca si neplní riadne a načas záväzok voči žalovanému. Zamestnávateľ žalobcu (COOPBOX Eastern, s.r.o.) listom zo dňa 11.05.2016 potvrdil, že

žalobcovi vykonal zrážku zo mzdy dňa 12.05.2016 vo výške 91,28 Eur. Žalovaný v podaní došlým súdu dňa 11.08.2014 podal žalobu na tunajší súd (sp.zn.: 7C/31/2015), v ktorej sa domáhal, aby súd uložil žalobcovi zaplatiť žalovanému 520,93 Eur spolu s príslušenstvom z titulu Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8400022287 zo dňa 07.03.2009. Konanie v tejto veci bolo zastavené uznesením č.k. 7C/31/2015-50 zo dňa 21.11.2016 z dôvodu späťvzatia žaloby. Skôr ako súd pristúpil k posúdeniu merita veci, zaoberal sa procesnou podmienkou konania a to, či je splnený predpoklad naliehavého právneho záujmu na určenie, že Dohoda o zrážkach zo mzdy Dlžníka č. 8400022287 zo dňa 03.07.2009, ktorú žalobca uzavrel so žalovaným, spoločnosťou PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, je neplatná. Určovacia žaloba má spravidla preventívny charakter - jej účelom je poskytnúť ochranu práva predovšetkým skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu, alebo práva. Je potrebné konštatovať, že absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí priamo zo zákona, a to od začiatku bez ohľadu na to, či došlo k vydaniu súdneho rozhodnutia, že právny úkon je neplatný. Otázka absolútnej neplatnosti právneho úkonu môže byť riešená ako predbežná, alebo ako vec sama na základe žaloby o určenie neplatnosti. Zákon pre procesnú prístupnosť určovacej žaloby predpokladá existenciu stavu neistoty navrhovateľa a preukázanie, že uvedenú neistotu možno odstrániť navrhovaným výrokom rozsudku. Pokiaľ právna otázka - platnosť právneho úkonu, o ktorej má byť rozhodnuté určovacím výrokom má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k existencii práva alebo právneho vzťahu, nie je, podľa ustálenej súdnej praxe, daný naliehavý právny záujem na určení tejto predbežnej otázky, pokiaľ možno žalovať priamo na určenie existencie práva alebo právneho vzťahu. Žalobca existenciu naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe bližšie neodôvodnil, súd teda vychádzal z toho, že ak žalobca uviedol, že žalovaný pristúpil k zrážkam zo mzdy skôr ako mal právoplatné a vykonateľné rozhodnutie (exekučný titul), tak dôvodom na podanie určovacej žaloby je obrana žalobcu voči krokom žalovaného. Napriek tejto situácii súd vyhodnotil, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, keďže medzi stranami sporu nie je sporné, že v súčasnosti žalovaný nevykonáva zrážky zo mzdy žalobcu a konanie o plnenie zo zmluvy o úvere bolo zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby žalovaným (spis vedený na tunajšom súde pod sp.zn.: 7C/31/2015) Ak by žalovaný opätovne podal žalobu na plnenie, súd je povinný prejudiciálne sa zaoberať otázkou, keďže žalobca je v pozícii spotrebiteľa, či je jeho nárok premlčaný alebo nie. Preskúmaním úverovej zmluvy súd zistil, že posledná splátka úveru bola dohodnutá na deň 19.01.2012, teda je zrejmé, že nároky žalovaného z tejto zmluvy sú aktuálne premlčané. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že ak by aj žalovaný sa opätovne pokúsil použiť dohodu o zrážkach zo mzdy, je možné sa voči tomu brániť napríklad trvalým neodkladným opatrením, čím by sa definitívne odstránila právna neistota žalobcu. Zároveň je potrebné uviesť, že žiadať v konaní určenie neplatnosti právneho úkonu podľa § 80 písm. c) O.s.p. už ani nie je možnou alternatívou v zmysle § 137 písm. c) CSP. O trovách konania súd rozhodol tak, že úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania vo výške 100 %. Vzhľadom k tomu, že súd žalobu v celom rozsahu zamietol, bolo potrebné neodkladné opatrenie vydané v tomto konaní zrušiť. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že v súčasnosti nariadené neodkladné opatrenie ani nie je vykonateľné v celom rozsahu, keďže žalobca počas súdneho konania zmenil zamestnávateľa.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žalobca svojím odvolaním napadol rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Namietal, že rozhodnutie je potrebné považovať za nepreskúmateľné, keďže súd prvej inštancie objektívne neodôvodnil svoje rozhodnutie ohľadne údajnej absencie naliehavého právneho záujmu. Dôvody, ktoré uviedol súd vo svojom rozhodnutí nemožno považovať za naplnenie ústavou garantovaného práva na spravodlivý súdny proces, nakoľko odôvodnenie je nedostatočné a nepresvedčivé, t.j. nepreskúmateľné. Taktiež je nevyhnutné mať na zreteli zásadný význam vydaného predbežného opatrenia predovšetkým v súvislosti s I. výrokom, nakoľko doposiaľ nebola právoplatne vyriešená otázka platnosti/neplatnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Je pravdou, že žalobca síce zmenil zamestnávateľa a II. výrok sa tak stal bezpredmetným, avšak nemožno opomíňať skutočnosť, že predbežným opatrením malo dôjsť k úprave vzťahov práve z dôvodu neplatného dojednania dohody o zrážkach zo mzdy resp. predmetnej zmluvy o úvere. V tomto kontexte dal do pozornosti čl. 4. základných princípov, na ktorých je „postavený“ CSP (...“princípy všeobecnej spravodlivosti“...“rozumné usporiadanie procesných vzťahov“). Ako racionálne riešenie tejto procesnej situácie sa javí byť ponechanie uznesenia o predbežnom opatrení v platnosti do právoplatného skončenia veci samej, t.j. procesné riešenie, ktoré zvolil konajúci súd prvej inštancie považuje za nesprávne, nezohľadňujúce základné princípy CSP. Čo sa týka procesnej prípustnosti určovacej žaloby, zákon predpokladá existenciu stavu neistoty žalobcu, ktorú možno odstrániť jedine výrokom, ktorý navrhol žalobca. Existencia stavu neistoty žalobcu bola založená skutočnosťou, že dohoda o zrážkach zo mzdy umožňovala a naďalej umožňuje žalovanému vykonávať,

resp. vykonať v akomkoľvek čase zásah do majetku žalobcu výkonom zrážok zo mzdy prostredníctvom zákonnej povinnosti zamestnávateľa žalobcu zrážky realizovať. Považuje za nevyhnutné poukázať na to, že skutočnosť, že v súčasnosti nie sú žalobcovi vykonávané zrážky zo mzdy (z dôvodu zmeny zamestnávateľa v priebehu súdneho konania) a že zo strany žalovaného bola v inom súdnom konaní vedenom na OS NM (sp.: 7C/31/2015), vzatá žaloba späť a konanie zastavené v žiadnom prípade nezakladajú stav, ktorý by znamenal odstránenie stavu neistoty u žalobcu. Práve skutočnosť, že prípadná pohľadávka žalovaného je v súčasnosti premlčaná zvyšuje pravdepodobnosť, že žalovaná spoločnosť opäť využije možnosť mimosúdneho vymáhania prostredníctvom dohody o zrážkach, nakoľko jej iná možnosť prakticky neostáva. Tiež dáva do pozornosti, že žalovaný súbežne v priebehu spomínaného súdneho konania na OS NM, sp. zn. 7C/31/2015 využíval predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy na výkon nekontrolovateľných mimosúdnych zrážok zo mzdy žalobcu, čo len potvrdzuje rafinovaný a špekulatívny prístup žalovanej spoločnosti k vymáhaniu pohľadávok. K definitívnemu odstráneniu stavu neistoty dôjde až v okamihu určenia neplatnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Nestotožňuje sa s názorom, že poškodený spotrebiteľ sa má opäť domáhať ochrany svojho práva v čase, keď začnú byť zrážky opätovne v jeho neprospech vykonávané. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím o zamietnutí žaloby odoprel žalobcovi súdnu ochranu pred neprimeraným zásahom zo strany žalovaného. Naliehavý právny záujem na strane žalobcu je vo veci jednoznačne daný z nasledujúcich dôvodov: postavenie žalobcu ako spotrebiteľa zakladá potrebu, aby mala ako slabšia zmluvná strana vyriešenú otázku (ne)platnosti právnych úkonov, čím sa odstráni stav právnej neistoty; žalovaný začal s realizáciou zrážok zo mzdy, ktorými súčasne došlo k zásahom do jej majetkovej sféry nad rámec pohľadávky, na ktorú existoval právny titul; používanie dohody o zrážkach zo mzdy vytvára pre dodávateľa právny priestor na získanie plnenia, ktoré je v rozpore s ustanoveniami zákona a umožňuje dodávateľom obchádzať ex offio súdnu kontrolu neprijateľných zmluvných podmienok; dohodou o zrážkach zo mzdy je zabezpečovaný hlavný záväzkový vzťah (zmluva o úvere), ktorý je absolútne neplatný, a teda nemôže byť platný ani akcesorický právny vzťah v podobe dohody o zrážkach zo mzdy, t.j. právne účinky nemôže založiť neplatná dohoda o zrážkach zo mzdy čo zvyšuje potrebu jej určenia ako neplatnej súdnou cestou. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky dodávateľa bez súdnej kontroly nárokov uplatnených dodávateľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez reálnej možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávaniu v nezákonnom rozsahu. V prejednávanej veci sa domáha ochrany svojho práva pred neprijateľnými zmluvnými dojednaniami v zmluvách žalovaného (dodávateľa). V súvislosti s absolútnou neplatnosťou zmluvy o úvere poukázal na článok III. bod I. podanej žaloby. Predmetnú úverovú zmluvu je nutné z dôvodov uvedených v článku III. bod I. vyhodnotiť ako absolútne neplatný právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi, resp. pre rozpor so zákonom. Iba výrok súdu o určení neplatnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy môže zabrániť tomu, aby žalovaný veriteľ zneužil v budúcnosti tento zabezpečovací prostriedok na získanie bezdôvodného obohatenia. Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a žalobcovi prizná náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v celom rozsahu, alternatívne, odvolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že podané odvolanie považuje za nedôvodné. Súd prvej inštancie zohľadnil pri svojom rozhodovaní všetky právne relevantné skutočnosti a dostatočne sa vysporiadal so skutkovým stavom v predmetnom konaní. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne právne a skutkovo zdôvodnil, žalobca existenciu procesného stavu neistoty nepreukázal, v danom prípade teda nebola naplnená požiadavka naliehavosti právneho záujmu na požadovanom určení. Podané odvolanie je založené na domnienkach a nepodložených tvrdeniach žalobcu o tom, že by voči nemu mali byť vymáhané nejaké nároky (vrátane takých, na ktoré nemá mať žalovaný právo). Je nesporné, že od žalobcu nie sú vymáhané žiadne nároky, čo potvrdil aj sám tým, kedy uviedol že z jeho mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy bola vykonaná len jedna zrážka (dňa 12.05. 2016). Žalobca počas celého konania, vrátane tvrdení v podanom odvolaní, neuviedol a nepreukázal žiadnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala existenciu naliehavého právneho záujmu v čase vyhlásenia napádaného rozsudku súdu prvej inštancie. Naliehavý právny záujem musí byť preukázaný, ako to správne podotkol aj súd prvej inštancie, konkrétnymi skutočnosťami. Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v celom rozsahu potvrdil a žalobcu zaviazal k náhrade trov konania žalovaného v celom rozsahu.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že naliehavý právny záujem má spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva priamo zo zákona. Dohoda zrážkach zo mzdy je aj bez ohľadu na skutkové okolnosti neprijateľnou zmluvnou podmienkou s poukazom na jeho doterajšie vyjadrenia, ako aj na podané odvolanie. Spotrebiteľ, rovnako ako v danej veci aj žalobca, má z dôvodu a v záujme čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS vždy a priamo zo zákona naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky a na poskytnutí právnej ochrany pred jej ďalším používaním. Právo domáhať sa inter partes individuálneho určenia neprijateľnej podmienky nemožno spotrebiteľovi odňať. Poukazuje na Čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS, na § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007: „Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách " a § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007; proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom, s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať" ochrany svojho práva, bez akýchkoľvek pochybností, aj ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a teda už samotný zákon č. 250/2007 Z.z. poskytuje dostatočnú legitimitu na podanie určovacej žaloby na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ale aj na iné určovacie žaloby, s cieľom ochrany spotrebiteľa, Poukazuje tiež aj na publikáciu: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1036 s. Účinnú ochranu v tomto zmysle možno dosiahnuť, len ak má súd právomoc zhodnotiť neprijateľné podmienky z úradnej povinnosti. Navyiac nič nebráni ani domáhania sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky aj podľa § 137 CSP. CSP ponechal, rovnako ako tomu bolo počas účinnosti OSP, exemplifikatívny výpočet druhu možných žalôb, teda prípustné sú aj iné žaloby, ako sú vymenované v § 137 CSP. Poukazuje aj na Čl. 3 ods. 1 CSP a Čl. 3 ods. 2 CSP. V § 137 CSP preto nie je možné odignorovať význam slova „najmä". Taktiež je potrebné uviesť, že rozhodnutie je potrebné považovať za nepreskúmateľné, keďže súd prvej inštancie objektívne neodôvodnil svoje rozhodnutie ohľadne údajnej absencie naliehavého právneho záujmu. Naliehavý právny záujem je pri tom daný priamo zo zákona. Dôvody, ktoré uviedol súd vo svojom rozhodnutí nemožno považovať za naplnenie ústavou garantovaného práva na spravodlivý súdny proces. Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu navrhuje, aby rozhodol tak, ako to navrhoval v podanom odvolaní.

5. Žalobca v priebehu odvolacieho konania v podaní zo dňa 25.01.2018 dal na vedomie odvolaciemu súdu, že súčasnému zamestnávateľovi žalobcu Nissens Slovakia, s.r.o., bol doručený list zo dňa 13.12.2017 označený ako „Zrážky zo mzdy - Igor Hlatký, r.č. 640708/6356", ktorým žalovaný žiada vykonávať ďalšie zrážky zo mzdy zamestnanca vo výške 624, 83 eur, na základe priloženej „Dohody o zrážkach (iných príjmov) dlžníka č. 8400022287 ", t.j. na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je predmetom tohto konania. S poukazom na § 366 písm. d) CSP predkladá odvolaciemu súdu listiny, z ktorých je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s otázkou existencie stavu neistoty, na ktorý následne naviazal „neexistenciu naliehavého právneho záujmu". Je zjavné, že rozhodnutím súdu prvej inštancie nielenže nedošlo k vytvoreniu stavu istoty, ale dokonca bol prehĺbený stav neistoty samotného žalobcu, nakoľko je opätovne vystavený zrážkam zo mzdy, ktorým má byť uspokojený (1) neexistujúci dlh, resp. (2) dlh premlčaný. V ostatnom sa pridržiava podaného odvolania a príslušných písomných podaní a navrhuje odvolaciemu súdu rozhodnúť tak, ako je uvedené v odvolacom návrhu.

6. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec na podklade podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v spojení s § 470 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Podľa § 80 písm. c) O.s.p. účinného do 30.06.2016 návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

8. V prvom rade je nutné konštatovať, že s účinnosťou od 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom v zmysle ust. § 470 ods. 1 CSP platí, že Civilný sporový poriadok sa použije aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

9. Preto s prihliadnutím na vyššie uvedené potom posudzoval odvolací súd daný právny vzťah podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného v čase podania žaloby a to s

prihliadnutím najmä na tú skutočnosť, že pôvodné ust. § 80 písm. c) O.s.p. nebolo transformované v pôvodnom znení do nového ust. § 137 CSP a preto pre posúdenie daného právneho vzťahu bolo potrebné použiť práve ust. § 80 písm. c) O.s.p. pri posudzovaní otázky naliehavého právneho záujmu, na ktorom je založený rozsudok súdu prvej inštancie.

10. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že strany sporu uzatvorili dňa 03.07.2009 zmluvu o revolvingovom úvere č. 8400022287, na základe ktorej mal žalovaný poskytnúť žalobcovi úverový rámec vo výške 1.493,73 eur, z ktorých bolo žalobcovi poskytnutých 1.345,85 eur, pričom žalobca sa zaviazal zaplatiť mu 30 splátok po 91,28 eur mesačne s prvou splátkou dňa 19.08.2009 a poslednou dňa 19.01.2012. V tento istý deň zároveň účastníci uzatvorili dohodu o zrážkach zo mzdy v rámci ktorej bolo dojednané, že zrážky zo mzdy žalobcu budú vykonávané zamestnávateľom žalobcu do doby, než žalovaný zamestnávateľovi písomne ohlási, že všetky jej pohľadávky, vzniknuté na základe alebo v súvislosti so zmluvou o revolvingovom úvere a jej prípadných dodatkov, sú splatené. Nakoľko žalovaný pristúpil k realizácii zrážok zo mzdy, žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému aby súd určil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu, že touto dohodou bol zabezpečený hlavný záväzok, ktorý je absolútne neplatný a dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy je tiež neplatné, resp. je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

11. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offo súdne preskúmvanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Ochrana pred nekalými podmienkami sa má poskytnúť obdobne, ako to vyžaduje vnútroštátne pravidlá verejného poriadku. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybnované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi a v tom slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práva na plnenie alebo či sa spotrebiteľ priamo obrátil na súd so zreteľom na zabezpečenie stavu právnej istoty v tom zmysle, aby nebol obťažovaný hrozbou aplikácie takejto dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosť nikto neurčí.

12. Zo samotného zákonného ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka vyplýva priamo právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania. Podľa ustálenej judikatúry vychádza systém ochrany zavedený Smernicou 93/13/EHS v myšlienke, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany v súlade s uvedenou smernicou Súdny dvor viackrát zdôraznil, že tento nerovný stav môže byť kompenzovaný iba aktívnym postupom nezávislým od samotných zmluvných strán.

13. V tejto súvislosti možnosť súdu skúmať nekalú povahu podmienky aj bez návrhu predstavuje vhodný prostriedok na dosiahnutie výsledku stanoveného v čl. 6 Smernice 93/13/EHS, teda zabránenie tomu, aby bol jednotlivý spotrebiteľ viazaný nekalou podmienkou a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v čl. 7 Smernice, pretože takéto preskúmvanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu užívania nekalých podmienkach v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľom.

14. V bode 26 rozsudku Oceano gruppo a Salvat Editores Súdny dvor rozhodol, že účel čl. 6 Smernice 93/13/EHS, ktorý členským štátom ukladá zabezpečiť, aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa záväzné, nemožno dosiahnuť, ak je na spotrebiteľovi, aby sám poukázal na nekalý charakter týchto podmienok. V sporoch, ktorých hodnota je často obmedzená, môžu náklady na služby advokáta prevyšovať záujem, ktorý je predmetom sporu, čo môže spotrebiteľa odradiť od toho, aby sa proti uplatneniu nekalých podmienok bránil. Ak je pravdou, že v mnohých členských štátoch procesné pravidlá jednotlivcovi umožňujú, aby sa obhajoval v takých sporoch sám, existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že najmä z dôvodu nevedomosti spotrebiteľa na nekalý charakter jemu predložených podmienok nepoukáže. Účinnú obranu spotrebiteľa tak možno dosiahnuť len, ak vnútroštátnemu súdu prizná možnosť posúdiť uvedené podmienky.

15. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy tiež umožňuje obísť dôležitý prvok úijného práva a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu najmä, ak existuje nebezpečenstvo, že sa v eurokonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej ochrany, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porovnaj rozsudok C - 106/77 Simmenthal). Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie Smernice 93/13/EHS jej účinku. Preto v konečnom dôsledku aplikovanie tak významného zabezpečovacieho inštitútu akým je dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorý dodávateľovi umožňuje svojvoľne nadiktovať výšku pohľadávky za účelom mimosúdnej exekúcie majetku spotrebiteľa vo formulárovej zmluve bez prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok, musí byť predmetom súdneho prieskumu.

16. Preto v tomto kontexte považoval odvolací súd v celom rozsahu za dôvodné odvolacie námietky zo strany žalobcu a na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k tomu právnenmu záveru, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení v prejednávanej veci je skutočne daný.

17. V čase podania žaloby, t. j. ku dňu 16.05.2016, mal odvolací súd za to, že žalobca má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko požadovaným určením by sa zlepšilo jeho právne postavenie z dôvodu, že žalovaný nebude môcť zasahovať do majetkovej sféry žalobcu bez toho, že by existoval spôsobilý exekučný titul na takéto zásahy, najmä za situácie, že v rámci konania smerujúceho k vydaniu takéhoto prípadného exekučného titulu by súd ex offio musel skúmať prípadné neprijateľné podmienky, resp. prihliadať na prípadnú bezúročnosť, resp. bezpoplatkovosť úveru a podobne, v dôsledku čoho by mohlo dôjsť k zásadnej redukcii sumy, ktorú platiteľ mzdy poukazuje žalovanému na základe dohody o zrážkach zo mzdy.

18. Z dokazovania, ktoré vo veci vykonal súd prvej inštancie vyplýva, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o zrážky zo mzdy, ktoré boli aj vykonávané. Taktiež z predloženej listiny označenej ako Zrážky zo mzdy - Igor Hlatký, r.č. 640708/6356 vyplýva, že žalovaný požiadal o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu ku dňu 13.12.2017 vo výške 642,83 eur. Je teda nepochybné, že žalovaný ako veriteľ využil dohodu o zrážkach zo mzdy na postihnutie majetku žalobcu - mzdy zo zamestnania, pričom žalobca túto dohodu považuje za neplatnú, resp. za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Keďže zákon pre vykonávanie zrážok zo mzdy na základe takejto dohody nevyžaduje autoritatívne rozhodnutie súdu alebo iného právomocného orgánu o povinnosti na peňažné plnenie, ktorej splnenie sa zrážkami zo mzdy plní, nemal žalobca inú možnosť ako namietat' platnosť takejto dohody o zrážkach zo mzdy v osobitnom konaní, ktoré vyvolá svojím návrhom na začatie konania o určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Bez rozhodnutia súdu o takomto požadovanom určení nebráni žalovanému nič, aby naďalej požadoval od zamestnávateľa žalobcu vykonávanie zrážok zo mzdy. Žalobca má preto na požadovanom určení, ktorým sa odstráni spornosť strán o platnosť dohody o zrážkach zo mzdy, naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. účinného do 30.06.2016.

19. Na základe uvedeného bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušené a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a jeho úlohou bude zaoberať sa vecou samou, pričom sa dôsledne vysporiada s námietkami strán sporu s tým, že v odôvodnení rozhodnutia dá súd prvej inštancie odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania a svoje rozhodnutie riadne zdôvodní tak, aby bolo preskúmateľné.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).